

Прес-реліз № 14/189
ДЛЯ НЕГАЙНОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
30 квітня 2014 року

Міжнародний Валютний Фонд
Вашингтон, О.К. 20431 США

Рада Директорів МВФ ухвалила 2-річну угоду про «стенд-бай» для України на суму 17,01 млрд. дол. США, з яких 3,19 млрд. дол. США буде виділено негайно

Сьогодні Рада Директорів Міжнародного Валютного Фонду (МВФ) в Україні ухвалила дворічну угоду про «стенд-бай» для України. Сума угоди становить 10,976 млрд. СПЗ (приблизно 17,01 млрд. дол. США, 800 відсотків від квоти), рішення про виділення якої було ухвалено в рамках політики Фонду щодо надання доступу до фінансування у виняткових обсягах. Економічна програма влади країни, підтримувана Фондом, має на меті забезпечити відновлення макроекономічної стабільності, вдосконалення державного управління та підвищення прозорості, а також має дати поштовх процесу здорового та збалансованого економічного зростання, одночасно забезпечивши захист найбільш вразливим верствам населення.

Ухвалення угоди про «стенд-бай» відкриває шлях до негайного виділення коштів на суму 2,058 млрд. СПЗ (приблизно 3,19 млрд. дол. США), з яких 1,29 млрд. СПЗ (близько 2 млрд. дол. США) призначено на підтримку бюджету. Виділення другого та третього траншів позики базуватиметься на результатах перегляду програми та перевірки виконання критеріїв ефективності, що має відбуватися кожні два місяці; протягом решти періоду дії програми виділення фінансування відбуватиметься на базі стандартних щоквартальних переглядів програми та перевірки дотримання критеріїв ефективності.

Після дискусії, що мала місце під час засідання Ради Директорів, пані Крістін Лагард, Директор-розпорядник, яка головує на засіданні, сказала:

«Глибинні вразливості – разом з політичними шоками - призвели до великої кризи в Україні. Економіка перебуває у рецесії, фіскальний баланс погіршився, а фінансовий сектор зазнає значного стресу.

«Продемонструвавши безпрецедентну рішучість, влада України розробила сміливу економічну програму, спрямовану на те, щоб забезпечити макроекономічну та фінансову стабільність, а також приступити до вирішення давно назрілих макроекономічних дисбалансів та структурних слабкостей, закласти підвалини для високого та збалансованого зростання. Основними елементами програми є (i) утримування режиму гнучкого обмінного курсу з метою відновлення конкурентоспроможності; (ii) стабілізація фінансової системи; (iii) поступове скорочення неприйнятної рівня фіскального дефіциту; (iv) ліквідація втрат у

енергетичному секторі із одночасним посиленням системи соціального захисту; (v) рішуча відмова від проблематичної практики державного урядування, що мала місце у минулому.

«Після того, як обмінному курсу було надано можливість вільно коливатися, влада країни рішучо налаштована на збереження режиму гнучкого обмінного курсу, зробивши центром уваги грошово-кредитної політики забезпечення стабільності внутрішніх цін. За технічної підтримки Фонду, вони планують до середини 2015 року перейти на інфляційне таргетування.

«Влада країни налаштована на забезпечення стабілізації фінансової системи, утримання довіри до банків та зміцнення їхніх балансів, а також вдосконалення фінансового регулювання та нагляду. Щоб досягти цього, вони започаткували діагностичне обстеження найбільших банків та розпочали реформи у царині банківського регулювання та забезпечення застережних механізмів, що є визначальними для відновлення довіри та припинення відтоку депозитів.

«Визнаючи необхідність фіскальної консолідації, влада країни ввела у дію пакет заходів, спрямованих на підвищення надходжень і обмеження видатків. На період дії програми, вони мають на меті забезпечити структурне фіскальне корегування у обсязі 2 відсотків ВВП, що дасть змогу належним чином збалансувати потребу у спрямуванні державного боргу шляхом до стабілізації, із одночасною мінімізацією вартості такого корегування для економіки. Для збереження конкурентоспроможності, влада країни має на меті утримувати темпи зростання мінімальної заробітної плати та заробітної плати у бюджетному секторі у відповідності до продуктивності.

«Влада планує ліквідувати значні квазі-фіскальні втрати НАФТОГАЗу до 2018 року, а також зміцнити управління компанії та посилити її прозорість. Для цього, починаючи з травня 2014 року вони стали на шлях суттєвого, неухильного підвищення тарифів на газо- та теплопостачання, що охоплюватиме широкі верстви і буде розраховане на кілька років. Посилення заходів соціальної підтримки, спрямованих на забезпечення захисту для найбільш вразливих верств населення, є вирішальним елементом реформ у енергетичному секторі. У цьому контексті, необхідно якомога швидше досягнути домовленості щодо погашення накопиченої заборгованості і вирішення суперечки з ГАЗПРОМом щодо цін на газ, щоб запобігти перебоєм у торгівлі енергоресурсами між Росією та Україною.

«Потужному та комплексному пакету структурних реформ належатиме визначальна роль у забезпеченні скорочення корупції, поліпшення бізнес-клімату та досягнення високих рівнів стабільного зростання. Влада країни вже ввела у дію новий закон про державні закупівлі, що скоротило можливості для зловживання державними коштами. Вони приступили до вирішення питань державного управління у компаніях державної форми власності, і працюють над поверненням вкрадених активів. Вони також планують наростити спроможність для забезпечення більш ефективного дотримання законодавства, що стосується протидії легалізації коштів, отриманих злочинним

шляхом, а також протидії корупції, підвищити ефективність судової влади та податкового адміністрування.

«Ризики, пов'язані з програмою, є високими. Зокрема, подальша ескалація напруженості у стосунках з Росією, а також неспокій на сході країни, зумовлюють значний ризик для перспектив розвитку економічної ситуації. Неухильне та енергійне запровадження заходів економічної політики із одночасним збереженням широкої громадської підтримки реформ відіграють визначальну роль у забезпеченні успіху програми, яка розблокує значні обсяги міжнародної допомоги з офіційних джерел та забезпечить притік приватного капіталу. Програма влади країни дає адекватну відповідь на поточні виклики та обмежуючі чинники і заслуговує на потужну підтримку.»

Додаток

Розвиток економічної ситуації за останній період

Непослідовна економічна політика, яка провадилася у останні роки, загострила глибинні вразливості, що спричинили чутливість економіки до дії економічних та політичних шоків, і призвела до другої за останні шість років великої економічної кризи. Зв'язаний та завищений обмінний курс призвів до зниження конкурентоспроможності і загальмував темпи зростання експорту. Разом із зростаючим фіскальним дефіцитом та значними втратами у енергетичному секторі, це призвело до того, що у 2013 році дефіцит рахунку поточних операцій досягнув 9 відсотків ВВП, і загальмувало економічне зростання. Державний борг зріс до 41 відсотка ВВП, у той час як зовнішній борг залишився на досить високому рівні – 79 відсотків ВВП. Зважаючи на значний обсяг зовнішніх платежів та обмеженість доступу до міжнародних ринків боргових інструментів, міжнародні резерви скоротилися до критично низької межі, еквівалентної покриттю приблизно двох місяців імпорту.

У якості першого важливого кроку, що знаменував відмову від політики, яка провадилася у минулому, в умовах наростаючого тиску на гривню та критично низького рівня резервів, Національний Банк України (НБУ) у лютому дав змогу обмінному курсу вільно коливатися. Така зміна режиму обмінного курсу, разом із зростанням обсягів надзвичайного фінансування бюджету та банківської системи, допомогли стабілізувати фінансові ринки. Разом з тим, економічна та політична ситуація залишається невизначеною. Обсяги економічної активності скорочуються, а міжнародні ринки боргових інструментів залишаються закритими. Фіскальна ситуація є серйозною з огляду на скорочення доходів уряду на тлі політичної невизначеності та слабких результатів функціонування економіки. Політична ситуація у деяких регіонах країни залишається напруженою. Дострокові вибори Президента призначено на 25 травня 2014 року.

Стислий виклад програми

Програма економічних реформ влади країни орієнтована на відновлення макроекономічної стабільності, вдосконалення державного управління та підвищення прозорості, а також має дати поштовх процесу здорового та збалансованого економічного зростання, одночасно забезпечивши захист найбільш вразливим верствам населення. Ядром програми стануть реформи за наступними основними напрямками: грошово-кредитна та валютно-курсова політика; фінансовий сектор; фіскальна політика; а також державне урядування, прозорість та бізнес-клімат.

Центром уваги грошово-кредитної політики буде питання забезпечення стабільності внутрішніх цін, із одночасним збереженням режиму гнучкого обмінного курсу. Для цього влада країни спочатку ухвалить систему грошово-кредитної політики, що орієнтуватиметься на показник грошової бази. За технічної допомоги з боку МВФ, влада країни планує до середини 2015 року перейти на інфляційне таргетування.

Реформи у фінансовому секторі будуть орієнтовані на підтримку довіри до фінансової системи та зміцнення інфраструктури фінансового регулювання та нагляду. Спираючись на діагностичне обстеження, НБУ здійснить оцінку відпірності банків до економічних шоків і вживе заходів для того, щоб банки – за необхідності – зміцнили свої баланси. Крім того, влада країни здійснить аналіз та вдосконалив регулятивно-наглядову базу і вживе кроків для полегшення процесу реструктуризації банківських проблемних кредитів (непрацюючих позик).

На короткотермінову перспективу фіскальна політика орієнтуватиметься на забезпечення виконання зобов'язань з фінансування пріоритетних видатків, а на середньо-термінову перспективу - забезпечуватиме поступове скорочення фіскального дефіциту. Уряд вже запровадив пакет заходів, спрямований на стабілізацію доходів та започаткування розрахованого на середньо-термінову перспективу процесу корегування видатків з метою забезпечення рівномірного розподілу фіскального навантаження. На період 2015-16 рр. передбачається подальше корегування фіскальної ситуації, орієнтоване на видаткову частину, темпи якого будуть співставні з темпами відновлення економіки, маючи на меті до 2016 року скоротити фіскальний дефіцит до рівня близько 3 відсотків ВВП.

Реформи у енергетичному секторі будуть зосереджуватися на тому, щоб зменшити гальмівний вплив, який справляє цей сектор на фіскальну ситуацію, та підвищити його ефективність та прозорість. Ці реформи мають на меті звести дефіцит НАФТОГАЗу до нуля до 2018 року; і цієї мети буде досягнуто завдяки політиці, спрямованій на підвищення надходжень компанії та скорочення її видатків. У цьому контексті поступове, однак відчутне і застосовуване до широкої бази користувачів підвищення роздрібних тарифів на газо- та теплопостачання, рівень яких наразі є дуже низьким, буде супроводжуватися розширеними заходами соціального захисту, що мають пом'якшити негативний вплив на найбільш вразливі верстви населення. Структурна реформа та реформа управління НАФТОГАЗу сприятиме поліпшенню його врядування та скороченню його експлуатаційних видатків.

Визначальним елементом програми будуть реформи, спрямовані на зміцнення державного урядування, підвищення прозорості та поліпшення бізнес-клімату. Заходи економічної політики у цьому контексті передбачатимуть нарощування інституційної спроможності для реформування сфери державних закупівель та податкового адміністрування, посилення заходів, спрямованих на запобігання легалізації доходів, отриманих злочинним способом, заходів з протидії корупції. Ці кроки допоможуть поліпшити бізнес-клімат і ліквідувати за давнини перешкоди на шляху до економічного зростання.

З огляду на поточну складну ситуацію, на тлі слабкої довіри з боку інвесторів та споживачів, у 2014 році очікується скорочення ВВП приблизно на 5 відсотків. За очікуваннями, у відповідь на девальвування обмінного курсу та підвищення тарифів на газо- та теплопостачання матиме місце тимчасовий сплеск інфляції, яка на кінець 2014 року досягне 16 відсотків. На тлі корегування обмінного курсу та «приглушеного» внутрішнього попиту дефіцит рахунку поточних операцій повинен скоротитися приблизно до $4\frac{1}{2}$ відсотків ВВП. Поповнені завдяки міжнародній підтримці валові міжнародні резерви стабілізуються на рівні, еквівалентному $2\frac{1}{2}$ місяцям покриття імпорту. Девальвація грошової одиниці та офіційні запозичення (щоб допомогти профінансувати усе ще високий дефіцит Уряду), як очікується, підштовхнуть рівень боргу державного сектора в бік зростання до позначки 57 відсотків ВВП, а рівень зовнішнього боргу до значень, ненабагато нижчих за 100 відсотків ВВП.

На середній термін, перспективи економіки України поліпшаться. У 2015 році очікується відновлення економічного зростання на рівні 2 відсотків ВВП, із підвищенням до $4\text{--}4\frac{1}{2}$ у середньо-терміновій перспективі. Рівень безробіття, який реагує на відновлення економіки з певним запізненням у часі, поступово знижуватиметься з $8\frac{1}{2}$ відсотків у 2014 році до $7\frac{1}{2}$ відсотків у 2016 році. Відновлення конкурентоспроможності дасть поштовх до зростання експорту, яке за очікуваннями досягне понад 6 відсотків у період 2015-16 рр. На кінець 2016 року інфляція скоротиться приблизно до 6 відсотків, а НБУ накопичить міжнародних резервів у обсягу, що покриватиме майже 4 місяці імпорту.